

UDK 805.0-15

Stručni rad

Prihvaćeno 30.03.1996.

Vesna Deželjin
Filozofski fakultet, Zagreb

IZGOVOR TALIJANSKIH RIJEČI U ELEKTRONIČKIM GLASILIMA

SAŽETAK

Hrvatski i talijanski jezični sustavi razlikuju se između ostaloga i na fonološkoj razini i na razini realizacije. Ne hoteći razlagati i ponavljati osobitosti svakoga sustava, ograničit ćemo se na nekoliko elemenata koji kod govornika standardnoga hrvatskog jezika izazivaju nedoumicu vezanu za pitanje: "Kako to pročitati?" - dakle, kako izgovoriti neku napisanu riječ. Većina talijanskih riječi koje se javljaju u javnim elektroničkim glasilima vlastita su imena, nazivi gradova i pokrajina te, rjeđe, neke opće imenice. S obzirom na ovakav korpus, specifičnosti pri izgovaranju tih elemenata odnose se na položaj akcenta u riječi, te na izgovor određenih fonema i geminata. Duboko svjesni snage i moći elektroničkih glasila u oblikovanju svekolikog izraza ljudskosti, a jezik, odnosno govor je jedan od prvih, držimo da se valja zauzimati za to da izgovor talijanskih, i dakako svih ostalih stranih imena bude što bliži izvorniku. Na taj se način očitije briga javnih elektroničkih glasila za poznavanje ortoepske norme toga drugog jezika (što iznimno pozitivno djeluje na moguće nazočnoga sugovornika - stranca), a ujedno se na najjednostavniji i najbrži način podučava primatelja - slušača, govornika hrvatskoga jezika, pravilnome izgovoru stranih riječi.

Ključne riječi: elektronička javna glasila, izgovor stranih imena, Hrvatski jezik, Talijanski jezik

Težnje naše domovine da i formalno postane dijelom suvremene Europe opravdane su i povijesno i kuluturološki te je njihovo opetovano iznošenje posve razumljivo. Na nama je da ih napokon ostvarimo. Iako su Hrvati i Hrvatska ponekad i izravno bili nazočni u životu drugih europskih društava i država, nesumnjivo je da su gotovo uvijek bili prisiljeni sporazumijevati se na tuđem jeziku. Tako je nažalost i danas, budući da gotovo ni jedan jezik iz skupine slavenskih jezika, a poglavito južnoslavenskih, nije uspio postati *lingua franca*. Ne preostaje nam stoga drugo doli još više omasoviti učenje stranih jezika i poboljšati njegovu kvalitetu.

Emisije na stranom jeziku u javnim elektroničkim glasilima ne mogu se nazvati podukom; neosporan je međutim njihov pozitivan utjecaj (naročito kod mladih gledatelja i slušatelja) na učenje slušanja i na pravilan izgovor nekoga stranog jezika. No, osim emisija strane proizvodnje, u nas je priličan broj domaćih u kojima se govori o nekoj stranoj zemlji, njezinim ljudima, posebnostima i slično, a to znači da se u njima rabe, dakle izgovaraju riječi iz nekoga drugog jezika. Ovdje nas zanima izgovor talijanskih riječi u našim javnim elektronskim glasilima, a to znači da nas, osim kvalitete izgovaranja, još zanimaju moguće poteškoće s kojima se govornik standardnoga hrvatskog jezika susreće.

Razmišljajući o mogućim situacijama u našim javnim elektroničkim glasilima u kojima je hrvatski govornik prisiljen izgovoriti (ili čak izgovarati) riječi talijanskog jezičnog korpusa, pokazalo se da su to:

- a) informativne emisije (one koje donose političke vijesti, zanimljivosti iz društvenoga života i sl.)
- b) sportske emisije (prijenosi različitih sportskih događaja, zanimljivosti iz svijeta sporta)
- c) glazbene emisije (naročito emisije klasične glazbe)
- d) dokumentarno-feljtonske emisije
- e) obrazovne emisije.

Prateći emisije spomenutih vrsta (uglavnom na Prvom programu Hrvatskoga radija, te na Prvom i Drugom programu Hrvatske televizije) uočeno je da korpus talijanskih riječi sačinjavaju prije svega vlastita imena ljudi, gradova i pokrajina, te neke opće imenice.

Talijanski i hrvatski jezični sustavi razlikuju se međusobno i na fonetskoj u na fonološkoj razini. Budući da ovdje nije namjera ponavljati već poznato, ukratko ćemo istaknuti samo ono najvažnije u vezi s tim razlikama. Hrvatski i talijanski jezik raspolažu istim brojem fonema - po trideset, no razlika je u broju samoglasnika i suglasnika. Dok naš jezik poznaje 25 suglasnika i 5 samoglasnika, talijanski ima 23 suglasnika (21 "pravi" suglasnik i 2 polusuglasnika) te 7 samoglasnika. Iz toga slijedi da u oba sustava postoje glasovi nepoznati onome drugome, a za nas je ovdje bitno da govorniku standardnoga hrvatskog jezika nisu poznati /ɛ/ i /ɔ/, odnosno e, o, zatim /ɛ/ (dz), te donekle /j/ i /w/(j, w). S druge strane, talijanski jezik poznaje samo /t/ (tS) i /d/ (dɔ), zatim mogućnost udvostručenih suglasnika (*geminate*), kao i sekvence fonema (bifonematske skupine - silazni i uzlazni diftonzi). Osim toga, razlike između dva sustava očituju se na prozodijskoj razini. U talijanskom jeziku od triju prozodičnih obilježja samo akcent ima distinktivno obilježje, a njegovo je mjesto u talijanskom, kao i u hrvatskom jeziku slobodno. No dok u hrvatskom jeziku naglasak najčešće pada na prvi slog (u 66% slučajeva), u talijanskom

jeziku je to znatno rjeđe i uglavnom će biti na drugom (*parole piane*), a nešto rjeđe na trećem slogu odostraga (*parole sdrucciole*). U talijanskom naglasak može dakako biti i na prvom slogu odostraga, ali tada je obavezno označen (*parole tronche*), kao i na četvrtom odostraga (*parole bisdrucciole*), pa i petom (*parole trisdrucciole*), što nije često jer je takvih višesložnih riječi u talijanskom malo. Tako velika sloboda u mogućem položaju naglasaka (manja ograničenja koja ipak postoje gotovo su neznatna) zadaju prilično teškoća i prosječnom izvornom govorniku, a razumljivo i strancu.

IZGOVOR ELEMENATA NEPOZNATIH HRVATSKOM GOVORNIKU

Prije spomenute razlike između dva sustava ponukat će govornika koji suvereno ne vlada jezikom davateljem da nepoznate elemente (prije svega glasove i prozodijska obilježja) prilagodi i izjednači¹ s elementima sustava koji poznaje, tj. materinjim govorom. Takve fonematske interferencije nastale zbog nesposobnosti prelaženja iz jednog jezika u drugi pomoću prebacivanja okarakterizirat ćemo kao pogrešan izgovor.

Ovom prilikom bavit ćemo se samo onim pojavnostima govora koje se realiziraju kao jedna ili najviše dvije riječi. Naime, razmatranje većih segmenata, kao što su cijele rečenice ili čak diskurs, zahtijevalo bi (zbog istodobna sudjelovanja niza jezičnih i nejezičnih elemenata komunikacije kao što su intonacija, gesta, mimika) kao polazište dugotrajnije i detaljnije istraživanje.

U ovom prikazu ograničit ćemo se samo na četiri elementa² izgovor kojih zahtijeva veću pozornost govornika hrvatskog standardnog jezika.

a) Fonem /ʒ/

Ovaj fonem tvori opoziciju sa /c/ koja djeluje u malom broju minimalnih parova³. Stručnjaci su različita mišljenja kad je riječ o toj opoziciji: neki čak smatraju da se u određenim položajima neutralizira. Stoga je izgovor naziva gradova i nekih općih imenica koje se često susreću u hrvatskim elektroničkim glasilima kao što su *Venezia, Monza, pizzeria, pizza*, (dakle gdje dolazi glas ts) pravilan, što se ne bi moglo reći i za naziv dječjeg festivala u Bologni, *Zecchino d'oro* gdje bi početni glas morao biti [dz]. Naziv značajnoga talijanskog sportskog dnevnog lista "Gazzetta dello Sport" ime kojega se može susresti u vijestima (ili u cijelim emisijama) sportskog sadržaja valjalo bi također

1 Usp. Rudolf Filipović, 1986, *passim*

2 Jedan od elemenata koji smo potpuno zanemarili u ovome radu jest opozicija /çic/ i opozicija /ç/ - /o/, te dakako i različitu realizaciju koja iz nje proizlazi i to stoga što ona oscilira na području cijele Italije, a neki stručnjaci, kao npr. G. Devoto (1960.), str. 150, misle da će u budućnosti talijanski sustav biti peterovokalski. Jednako tako nećemo spominjati izgovor talijanskih riječi koje sadrže foneme /ç/ i /ç/ [ts] i [dʒ], jer ih hrvatski govornik najčešće izjednačava s bezvučnom odnosno bezvučno alveolarnom afrikatom u hrvatskom jeziku što je vrlo blizu izvorniku.

3 Obično se spominju tek tri minimalna para: [ratstsa] - [radzdza], "rasa" i "raža"; [latstso] - [ladzdzo], "kisco" i "dosjetka"; [botstso] - [bodzdzo], "ukras na vratima (u obliku kamena koji strši)" i "kaljuža". Osim toga postoje i subminimalni parovi: [metstso] - [medzdzo], "prezreo" i "sredina"; [motstso] - [modzdzo], "mali od broda" i "glavčina na kotaču".

izgovoriti s dvostrukom zvučnom alveolarnom afrikatom [dz]. Ako se, međutim, prva riječ u nazivu tih novina izgovori u skladu s hrvatskim fonološkim sustavom, a to znači bez udvostručena konsonanta [t] i sa zvučnim sibilantom [z] (umjesto izvorno zvučne dentalne afrikate [d]z) tada ćemo čuti da je u "ga'zeti delo 'sport pisalo..." (kao što se doista moglo čuti u jednoj sportskoj emisiji na Prvom programu Hrvatske televizije, 27. studenog 1995.). Zbog takva izgovora, onaj tko ne poznaje talijanski tisak mogao je pomisliti kako je naziv toga sportskog dnevnog lista samo "Dello sport", dok je prva riječ "Gazzetta", odnosno kako je u izgovoru zvučalo [ga'zeta] zapravo proizvoljno uzet arhaičan oblik, kao zamjena za suvremeniji naziv "novine", čime je prije spomenuta rečenica u emisiji mogla zvučati i ovako: "U novinama *Dello sport* pisalo je ...". Pogriješke ovakve vrste nisu neoprostive, ali su nepotrebne jer govornici hrvatskoga jezika poznaju sporni glas.

b) *Geminate*

Ovom prilikom ograničit ćemo se na izgovor onih *geminate* koje su i grafički naznačene, a to se odnosi na petnaest suglasničkih fonema (*/p/*, */b/*, */f/*, */v/*, */t/*, */d/*, */s/*, */k/*, */g/*, */č/*, */j/*, */m/*, */n/*, */l/*, */r/*). U našem slučaju ovi udvostručeni konsonanti nalaze se uglavnom u intervokalskom položaju, dok njihovu pojavu koja bi bila rezultat tzv. sintaktičkog pojačanja (*rafforzamento sintattico*) ovdje nećemo uzimati u obzir budući da se uočeni primjeri odnose na izolirane riječi, mahom vlastita imena ljudi, a rjeđe na opće imenice. Kad se radi o izgovoru vlastitih imena naših suvremenika, držimo da je nužno zauzimati se za što točniji izgovor, tj. takav koji je što bliži izvorniku. U izravnom kontaktu sa strancem (intervju, npr.), pravilan izgovor njegova imena i prezimena djeluje stimulativno, pomaže pri uspostavljanju kontakta i osigurava (barem u početku) pozitivno ozračje u kojem se komunikacija ostvaruje. Jednako tako pravilnu izgovoru treba težiti i njegovati ga i onda kad o nekoj osobi govorimo posredno. Ime je uvijek dio neke osobe, poglavito ako ona nije nazočna. U tom je slučaju, naime, pravilan izgovor nužan kako bi se referencijalna funkcija potpuno ostvarila, što međutim može ugroziti krivi izgovor. Nadalje, u slučaju pogrešna izgovora ne postoji ni najmanja mogućnost da nastala greška bude trenutno ispravljena (što je u izravnu dodiru uvijek moguće). Uz to, pravilnim izgovorom imena iskazuje se svojevrsno poštovanje prema osobi o kojoj govorimo kao i ortoeopska kultura govornika. Napokon, a to nipošto nije manje značajno: poštujući ortoeopsku normu stranog jezika, koji se makar na ovaj i na ovakav način javlja u javnim elektroničkim glasilima, neprimjetno podučavamo hrvatskog slušatelja i pomažemo mu da u nekoj prilici slobodno govori o istom referentu ne strahujući od mogućeg pogrešnog izgovora stranog imena. A dvostruki suglasnici ne bi uopće trebali predstavljati poteškoću u izgovoru jer oni govornicima hrvatskoga jezika nisu nepoznati. Na spojevima riječi, te u nekim superlativima (npr. najjači), dakle na morfemskim spojevima, nalazimo udvostručene suglasnike, premda to nipošto ne znači da u hrvatskom standardnom jeziku *geminate* postoje. To stajalište vezano za izgovor, valjalo bi zadržati i kad je riječ o povijesnim ličnostima, iako ne mislimo da bi izgovor nekih općepoznatih imena kao što su Giovanni Boccaccio, Pirandello, Pagannini, Leoncavallo, Caravaggio ili Tintoretto trebalo bezuvjetno uskladiti

s izvornim izgovorom jer bi to prije svega značilo mijenjati davno usvojen i stoga uobičajen izgovor.

Govoreći o toponimima valja reći da za većinu talijanskih postoji naš hrvatski oblik, no ima i onih koji nisu pretrpjeli kakvu uočljivu prilagodbu (jer hrvatski jezični sustav to nije zahtijevao). Jedan manji propust uočen je u najgledanijoj informativnoj emisiji u nas (Dnevnik 1, 14. studenog 1995.) kad je bio spomenut talijanski grad Lucca ime kojeg je bilo izgovoreno bez udvostručenog velarnog glasa. Neupućeni ili površni slušatelj mogao je slučajno poistovjetiti taj toskanski grad s npr. mjestom u kojem pristaju brodovi (Lucca - luka, 'lukka, 'lu:ka), budući da je rečenica kojom je vijest počinjala "Jučer je u Italiji u Lucci otvorena izložba...".

c) Sekvence fonema

S obzirom na problematiku ovoga rada od mogućih sekvenci fonema u talijanskom standardnom jeziku uzet ćemo u obzir onu koja je ovdje jedina relevantna, a to je sekvenca vokal + vokal i glotal + vokal. Prvu skupinu tradicionalna fonetika naziva hijat, a drugu diftong i to uzlazni (ako je silabični dio diftonga na drugom mjestu) ili pak silazni (ako je silabični dio diftonga na prvom mjestu).

Nepravilan izgovor bifonemske skupine koja tvori jedan slog ponajčešće je posljedica toga što govornik standardnog hrvatskog jezika ne prepoznaje diftong, nego određeni slijed slova, odnosno dva uzastopna vokala tretira kao nositelja dva uzastopna sloga koji dakle tvori hijat u izgovoru. Stoga često u primjerima kao što je Laura ili Claudio čujemo ['la-u-ra] (umjesto ['law-ra]) i ['kla-u-di-o] (umjesto ['klaw-djo]). Zbog čestotsti tih vlastitih imena u talijanskom jeziku, takve pogriješke smetaju, no čini se da je jedan od načalost najčešćih primjera pogrešnog izgovora posljednjih godina onaj vezan za izgovor prezimena papskoga nuncija u Zagrebu, msgr. Giulia Einaudia. Gotovo redovito, na radiju i televiziji, čuje se izgovor [ˌe-iˈna-u-di] ili [ˈe-iˌna-u-di], ili čak neka treća varijanta, umjesto pravilnoga [ˌejˈnaw-di], što bi valjalo ispraviti. Djelomično opravdanje za pogrešan izgovor u ovome primjeru jest svakako položaj akcenta koji je hrvatskome čitatelju teško prihvatljiv.

d) Prozodijsko obilježje - akcent

U uvodnom dijelu spomenute su neke osnovne razlike vezane za mjesto akcenta u hrvatskom odnosno talijanskom standardnom jeziku. Iz svega izrečenog jasno je da će govornik standardnog hrvatskog jezika, uz pretpostavku da ne poznaje talijanski jezik, vjerojatno pogriješiti izgovarajući većinu talijanskih riječi. Naime, rukovodeći se spoznajom da u njegovu jeziku naglasak dolazi češće na prvom slogu, dakle naglasit će prvi slog. To se ponekad događa pri izgovaranju prije spomenuta prezimena Einaudi, paroksitonske riječi, koju hrvatski govornik nesvjesno pretvara u proparoksitonsku. Još jedan od primjera takva pogrešna naglašavanja jest onaj na Prvom programu Hrvatskog radija (7. studenog 1995.) u jutarnjoj najavi drugoga nastavka talijanske televizijske serije "Ciociara", kad je spiker naglasio prvi slog te riječi: ['tsotsara], a ne, kao što zahtijeva ortoepska norma talijanskog jezika, drugi [tso'tsara]. Ta riječ je također paroksiton (*parola paina*), a takva je u talijanskom i većina trosložnih

riječi, osobito ako se ispred finalnog nenaglašenog vokala trosložne (ali i uopće višesložne) riječi nalaze dva suglasnika (od kojih drugi nije // ili /r/) ili bilo koja tri suglasnika. Nasuprot tome postoje trosložne riječi koje su proparoksitoni (*parole sdrucciole*), a to znači da će ih manje upućena osoba nesvjesno učiniti paroksitonima jer njihov broj obilato nadilazi broj proparoksitona. Držimo da to objašnjava zabilježeni pogrešan izgovor imena grada Modenc ['modena] u dvije vrlo gledane emisije Hrvatske televizije (Dnevnik i Slikom na sliku) u vijesti o koncertu Luciana Pavarottija u tome gradu u jesen 1995. godine. U sportskim emisijama javnih elektroničkih glasila redovito se susreće, svaki put kad je poprište automobilskih utrka, još jedan toponim - inače također proparoksiton - Imola, pri čemu treba reći da nisu uočene nepravilnosti u izgovoru imena toga grada.

Hoteći na kraju odgovoriti na pitanja koja su se nužno nametnula odmah u početku (a to je : 1) griješi li se mnogo u našim elektroničkim glasilima i kada, te 2) treba li i zbog čega težiti izgovoru stranog jezika korpusu kojega pripadaju zatečene strane riječi) čini se da bi odgovor na prvo pitanje, unatoč zamjerkama na loš izgovor, poglavito na televiziji (budući da su spomenuti primjeri zabilježeni u najgledanijim informativnim emisijama) ipak bio negativan. Ne treba, naime, zaboraviti da se pogrešan izgovor gotovo uopće ne javlja u glazbenim i obrazovnim programima, što treba pohvaliti, jer pokazuje da govornici i ostali odgovorni za izgovor u tim emisijama itekako drže do ortoepske norme stranog jezika, u ovom slučaju talijanskog. Zbog čega se, međutim, greške u izgovoru javljaju u emisijama koje prati neusporedivo veći broj gledatelja i slušatelja različite dobi, porijekla, svjetonazora, obrazovanja itd., pitanje je kojim se ovdje naravno ne možemo baviti. Što se tiče odgovora na drugo moguće pitanje, on je potvrđan, ali uz određene rezervacije. Naime, zbog stoljetnoga suživota i neminovnih ispreplitanja hrvatske i talijanske kulture, a time i jezika, nepobitni su međusobni utjecaji što se između ostaloga očituje u brojnim posuđenicama, više ili manje integriranim u korpus hrvatskog standardnog jezika, u hrvatskim nazivima za talijanske toponime, u izgovoru imena povijesnih ličnosti koji ponekad odstupa od izvornika jer se uklopio u hrvatski sustav, itd. U takvim slučajevima bilo bi posve neprimjereno zauzimati se za što izvorniji izgovor. No čini se da je drugačije kad se radi o imenima suvremenika ili nazivlju suvremenih pojavnosti u talijanskome društvu. Utoliko više što hrvatski standardni jezik raspolaže većim brojem čistih konsonantskih fonema nepoznatoga njegovu standardiziranu jeziku, a to je /ʒ/. Što se tiče izgovora podvostručenih suglasnika dovoljno je hrvatskoga govornika samo upozoriti da udvostručeni suglasnik zatvara kratki slog, te da suglasnik treba izgovoriti malo "jače" i "brže". Niti izgovor diftonga ne bi trebao biti problem: ono što i u ovom slučaju treba jest stručna poduka o tome da su u talijanskom jeziku diftonzi znatno češći nego hijati. To dakle znači da govornik standardnoga hrvatskog jezika može bez većih teškoća naučiti pravilno izgovarati riječi talijanskoga jezičnog korpusa, naročito ako su to kratki izdvojeni segmenti (jedna ili dvije riječi). Nadalje, već smo rekli što u sociolingvističkom i psiholingvističkom, pa i pragmatičkom smislu znači pravilan odnosno nepravilan izgovor nečijeg imena ili nekog naziva. Osoba koja pravilno govori, a to znači koja pravilno izgovara i ono što pripada korpusu nekoga drugog jezika, nesumnjivo se nameće u društvu takvim znanjem ali i zbog svijesti o potrebi da ono što pripada jednoj drugoj jezičnoj zajednici bude

prepoznatljivo i kada se o tome govori izvan te zajednice. Takvu osobu, nadalje, zbog spomenutih vrijednosti, poštuju oni koji je slušaju, a ako postoji i neposredni sugovornik, pravilan izgovor njegova imena djelovat će poticajno, osigurati komunikaciju, te biti primjeren izraz poštovanja prema njemu, kao i izraz otvorenosti i uljudenosti onoga tko mu se obraća. A sve to napokon znači da, ako se u javnim glasilima javljaju suradnici spomenutih kvaliteta, onda se javna elektronička glasila kao institucije (a osim njih i više društvene strukture) trude razvijati i njegovati jezičnu kulturu i svijest o potrebi upoznavanja, učenja i govorenja drugih jezika, jer je to jedan od sigurnih načina da se približimo Europi, uđemo u nju i postanemo njezin dio. Pri tome ne valja zaboraviti značenje koje javna elektronička glasila zauzimaju u životu i zajednice i pojedinca, pa je jasno da ona, djeluju li u skladu s prije izrečenim, neprimjetno, ali vrlo sigurno i uspješno podučavaju i najšire slojeve. U tome slučaju greške su nedopustive jer će se svaka, pa čak i ona na prvi pogled bezazlena, kao što je krivo izgovoreno ime ili toponim, uvijek negdje odraziti.

BIBLIOGRAFIJA

- Brozović, D.** (1970). *Standardni jezik*, Matica hrvatska, Zagreb
- Brozović, D.** (1991). *Fonologija hrvatskog književnog jezika*, u "Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskog književnog jezika", HAZU - Globus, Zagreb, str. 379-452
- Dardano, M. - Trifone, P.** (1991). *Lalingua italiana*, Zanichelli, Bologna
- Devoto, G.** (1960). *Profilo di storia linguistica italiana*, Le Monier, Firenze
- Filipović, R.** (1986). *Teorija jezika u kontaktu*. Uvod u lingvistiku jezičnih dodira, JAZU - Školska knjiga, Zagreb
- Levinson, S. C.** (1985). *La pragmatica*, Il Mulino, Bologna
- Muljačić, Ž.** (1972). *Opća fonologija i fonologija suvremenoga talijanskog jezika*, Školska knjiga, Zagreb
- Škarić, I.** (1991). *Fonetika hrvatskog književnog jezika*, u "Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskog književnog jezika", HAZU - Globus, Zagreb, str. 61-377
- Pavao Tekavčić,** 1980. *Gramatica storica dell'italiano*, 3. dio, Fonematica, Il Mulino, Bologna.

Vesna Deželjin
Faculty of Philosophy, Zagreb

THE PRONUNCIATION OF ITALIAN WORDS IN ELECTRONIC MASS-MEDIA

SUMMARY

Croatian and Italian language systems differ on phonological level as well as on the level of realization. Since we do not aim at the repetition of what is already well-known, in this paper we will discuss only those elements which in the consciousness of a Croatian speaker raise the question: "How to read?", i. e. how to pronounce a certain word. Most Italian words appearing in the electronic mass-media belong to the category of nouns, with the prevalence of proper names, names of towns and regions, while common nouns are far less frequent. Considering such a corpus, particularities relevant for the pronunciation are related to the position of the word stress and to some phonemes. Being profoundly aware of the power of electronic mass-media in shaping the wholeness of mankind (language and speech being its most evident expressions) we plead that the pronunciation of all foreign names become as close to the original as possible. If so, then the electronic mass-media manifest clearly a proper concern for the orthoepy of another language (and the positive effects of such attitude on the possibly present interlocutor-foreigner are undoubtful) and, at the same time, the destinator-listener, i. e. a Croatian language speaking person, can benefit from it by being taught almost unperceivably the correct pronunciation of foreign words.

Key words: *electronic mass-media, pronunciation of foreign language, Croatian language, Italian language*
